

Pénzügyi eszközök: Milyen újdonságok várhatók 2020 után?

A kohéziós politika alapjául szolgáló programok célkitűzéseinek végrehajtására használt pénzügyi eszközök két jellemzővel rendelkeznek, ezek pedig a **muliplikátorhatás** és a **muliplikátorjelleg**.

A pénzügyi eszközök számos végső kedvezményezett számára előnyösek azért, hogy egy sor fejlesztési célt támogatnak azzal a potenciállal, hogy az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) hozzájáruljanak a további állami és magánbefektetések bevonásához, vagy pedig felhasználhatók azokat további beruházásokhoz.

Ezek tágabb gazdasági létjogosultsága a finanszírozási hiányok és az optimálisnál kedvezőtlenebb befektetési helyzetek kezelése – vagyis amikor a pénzügyileg életképes projekteket a magánszektor nem finanszírozza, vagy csak kedvezőtlen feltételek mentén kapnak finanszírozást. Ebben a tekintetben a pénzügyi eszközök szakpolitikai megvalósítási mechanizmusként válnak fontossá a bevételt termelő és megtakarításokat eredményező tevékenységek tekintetében, valamint a „kevesebb többet kell elérni” jegyében.

A pénzügyi termékek közé tartozhatnak a hitelek, a garanciák, a saját tőke vagy ezek kombinációja a tevékenység és a végső kedvezményezett típusától függően. Ahol a tevékenységek egyes részei nem termelnek bevételt vagy nem eredményeznek megtakarításokat, pénzügyi eszközökkel kombinált támogatásokkal lehetne segíteni az esb-alapok egy pénzügyi eszköze keretében.

Tervek a 2021–2027-es programozási időszakra vonatkozóan

A 2021–2027-es programozási időszakban, amelyben a kohéziós politikai források várhatóan szűkösebbek lesznek, növelni kell a pénzügyi eszközök általános jelentőségét. Ennek az általános célkitűzés az alapja, hogy elősegítsék a helyi beruházások ösztönzését, maximalizálva a minimális állami támogatásokkal létrejövő magánberuházásokat a kohéziós politika gazdasági, társadalmi és területi kohézió terén tett célkitűzéseinek megvalósításában. A pénzügyi eszközök minden szakpolitikai célkitűzés megvalósításában felhasználhatók.

Ebben az összefüggésben az Európai Bizottságnak arra kell törekednie, hogy megszilárdítsa a pénzügyi eszközök fontosságát a kohéziós politika végrehajtási módjaként, egyúttal bővítve azokat a kkv-k vagy az energiahatékonyság támogatásán túlra. A jelenlegi programozási időszakban már megjelent néhány ígéretes példa más ágazatokat támogató pénzügyi eszközökre, valamint a tőkebefektetések használatával kapcsolatban is, amelyek katalizátorként léphetnek fel a regionális innovációs ökoszisztémák vonatkozásában. Így lehetőség nyílik arra, hogy a következő időszakban bővítsék az ilyen eszközök felosztásának körét.

Főbb tervezett előrelépések

A pénzügyi eszközök kulcsfontosságúak lesznek a bevételt termelő és megtakarításokat eredményező, 2021–2027-es beruházások tekintetében. Ebben az értelemben a közös rendelkezésekről szóló rendeletben (CPR) a Bizottság által javasolt, rájuk vonatkozó előírásokat korszerűsítették és frissítették a jobb és egyszerűbb végrehajtás, valamint a gyorsabb felállítás biztosítása érdekében. Általánosságban:

- A pénzügyi eszközök már kezdettől fogva jobban integrálódnak a programozási és végrehajtási folyamatba, és az előzetes értékelést ennek megfelelően egyszerűsítik.
- Az irányító hatóságok ugyanazokkal az alapvető, rugalmas végrehajtási lehetőségekkel fognak rendelkezni – az irányító hatóság felelősségi körében történő irányítás vagy az irányító hatóság általi közvetlen irányítás –, de egyszerűsödnek a kapcsolódó feltételek.
- Lehetőség lesz az uniós források kombinálására egy és ugyanazon szabályrendszer, vagyis az InvestEU keretében az adott programhoz történő hozzájárulás révén.
- Nagyobb rugalmasságot javasoltak a támogatások és a finanszírozási eszközök kombinációjára a CPR keretében. Különösen a pénzügyi eszköz szabályait követő tőkeengedmények a kombináció szélesebb körű felhasználását teszik lehetővé egyetlen művelet keretében.
- Egyértelművé tették az elszámolhatósági szabályokat, egyszerűsített szabályokat hoztak az irányítási költségekre és díjakra vonatkozóan, megőrizve a teljesítményalapú rendszert a hatékony irányítás ösztönzése érdekében.
- A kifizetésekre vonatkozó szabályokat jelentősen egyszerűsítették, miközben megőrizték a kritikus kapcsolatot a pénzügyi eszközök és a végső kedvezményezettek tekintetében teljesített kifizetések vonatkozásában.
- Egyszerűsítették a kodifikált visszaáramlásokat és az alapok újrahaznosítását.
- Nincs a pénzügyi eszközökre vonatkozó, kiegészítő különálló jelentéskészítés, mivel ez ugyanazon jelentéskészítő rendszerbe tagolódik, mint a többi finanszírozási forma.

Hozzájárulás az InvestEU tagállami komponenséhez

A következő programozási időszakot a megosztott irányítású pénzügyi eszközök és az InvestEU tagállami komponensének együttélése jellemzi majd. Ez a végrehajtással kapcsolatos további lehetőség visszafizetendő támogatásként áll a tagállamok rendelkezésére, hogy elérjék a hozzájáruló alapok szakpolitikai célkitűzéseit. A kiválasztott szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében a tagállamok hozzájárulhatnak a tagállami komponenshez a partnerségi megállapodás/programszint programozási időszakában vagy a végrehajtási szakaszban.

A tagállam InvestEU-hoz történő hozzájárulásának fő előnye a végső kedvezményezettek jelentős mértékű magánfinanszírozásának mobilizálási lehetősége, míg a végrehajtás az InvestEU-nak a Bizottság felügyelete alatt létrehozott intézményi és jogi kerete alapján történik. Ezenkívül nincs szükség nemzeti társfinanszírozásra, bár a kockázat alapján kalibrált függő kötelezettséget a tagállamnak kell bevezetnie.

Az InvestEU program keretében az InvestEU alap minden szakpolitikai ablak vonatkozásában tartalmaz egy tagállami komponenset. A Bizottság javaslata alapján a tagállamok az uniós garancia által biztosított előnyök kihasználása érdekében a megosztott irányítás alatt álló alapok legfeljebb 5%-át a tagállami komponensre irányíthatják. Ez azt jelenti, hogy az uniós részben elérhető 38 milliárd EUR-t a tagállami rész költségvetése egészíti ki, amely növeli a végrehajtó partnerek kockázatviselési képességét.

A tagállami komponenshez történő opcionális hozzájárulás kezelné az országspecifikus piaci hiányosságokat és a beruházási hiányokat. A Bizottság „hozzájárulási megállapodást” – a finanszírozást és a végrehajtást részletező dokumentumot – ír alá az érintett tagállammal. A hozzájárulások földrajzilag elkülönítettek nemzeti vagy regionális szinten minden egyes szakpolitikai ablak esetében. Az önkéntes hozzájárulással a tagállamok részesülhetnek az uniós garancia által biztosított jó hitelminősítésben, megerősítve a nemzeti és a regionális beruházásokat, valamint csökkentve a bürokráciát. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<https://europa.eu/!uR88Bu>